

Broj i struktura poslovnih subjekata u 2011. godini

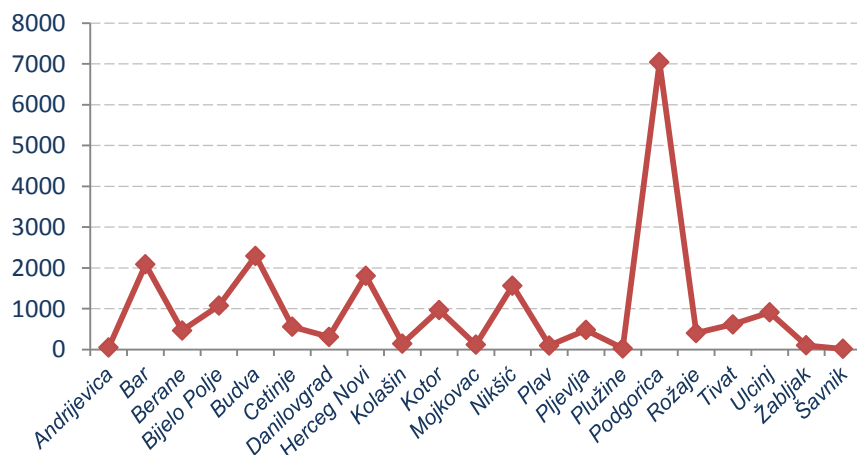
Ovim saopštenjem objavljuju se podaci o broju i strukturi poslovnih subjekata u Crnoj Gori u 2011. godini po teritorijalnoj pripadnosti, obliku osnivanja, djelatnosti koju obavljaju i veličini preduzeća. Izvor podataka je Statistički biznis registar, i predmet posmatranja jesu aktivni poslovni subjekti koji svoju djelatnost obavljaju na teritoriji Crne Gore. Aktivni poslovni subjekti su subjekti koji u posmatranoj godini obavljaju određenu djelatnost, imaju zaposlene radnike i ostvaruju određeni promet.

Tabela br.1. Broj poslovnih subjekata po opštinama

Opštine	Broj poslovnih subjekata
Andrijevica	50
Bar	2 085
Berane	465
Bijelo Polje	1 073
Budva	2 294
Cetinje	558
Danilovgrad	308
Herceg Novi	1 808
Kolašin	144
Kotor	967
Mojkovac	119
Nikšić	1 563
Plav	98
Pljevlja	479
Plužine	29
Podgorica	7 042
Rožaje	404
Šavnik	15
Tivat	614
Ulcinj	911
Žabljak	101
Ukupno	21 127

Najveći broj poslovnih subjekata nalazi se u Podgorici (7.042), što čini 33,3% ukupnog broja poslovnih subjekata. Zatim slijede opština Budva sa 10,8%, opština Bar sa 9,9%, opština Herceg Novi sa 8,6% i opština Bijelo Polje sa učešćem od 5,1%.

Grafik br. 1. Broj poslovnih subjekata po opštinama

Oblici obavljanja poslovnih djelatnosti su privredna društva i drugi oblici određeni Zakonom o privrednim društvima države Crne Gore.

Tabela br. 2. Broj poslovnih subjekata po obliku obavljanja privredne djelatnosti u 2011. godini

ŠIFRA	Oblik obavljanja	Broj poslovnih subjekata
10	Ortačko društvo	366
11	Komanditno društvo	41
12	Akcionarsko društvo	221
13	Jednočlano akcionarsko društvo	3
14	Društvo sa ograničenom odgovornošću	4 513
15	Jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću	12 653
17	Javno preduzeće	13
18	Preduzetnik	2 944
19	Poslovno udruženje	3
31	Banka	12
32	Druga finansijska organizacija	6
33	Berza	1
34	Berzanski posrednik	21
36	Akcionarsko društvo za osiguranje	12
72	Pravosudni organ	50
73	Organ jedinice lokalne samouprave	11
81	Politička organizacija	13
90	Ostali oblici	244
Ukupno		21 127

Najveći broj aktivnih poslovnih subjekata, posmatranih po obliku obavljanja privredne djelatnosti, posluje kao jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću i čini 59,9% od ukupnog broja aktivnih poslovnih

subjekata na teritoriji Crne Gore, dok je najmanje poslovnih subjekata u oblastima poslovnih udruženja i berzi.

Analizirajući stanje po sektorima djelatnosti u ukupnom broju poslovnih subjekata za 2011. godinu sektor „trgovine na veliko i na malo“ učestvuje sa 42%.

Tabela br. 3. Podjela poslovnih subjekata po sektorima za 2011. godinu¹

Šifra	Naziv	Broj poslovnih subjekata
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	192
B	Vađenje ruda i kamena	56
C	Prerađivačka industrija	1 709
D	Snabdijevanje električnom energijom	25
E	Snabdijevanje vodom	37
F	Građevinarstvo	1 854
G	Trgovina na veliko i na malo, popravka mot. voz. i motocikala	8 880
H	Saobraćaj i skladištenje	1 456
I	Usluge pružanja smještaja i hrane	2 241
J	Informisanje i komunikacije	450
K	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	137
L	Poslovanje nekretninama	788
M	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1 694
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	626
O	Državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje	69
P	Obrazovanje	39
Q	Zdravstvo i socijalna zaštita	58
R	Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti	234
S	Ostale uslužne djelatnosti	564
T	Djelatnost domaćinstva kao poslodavca	3
U	Djelatnosti eksteritorijalnih organizacija i tijela	15
Ukupno		21 127

Najveći broj poslovnih subjekata u 2011. godini je zabilježen u Podgorici i iznosi 7 042, što predstavlja 33,3% od ukupnog broja, dok je najmanje u Šavniku, odnosno, 15 poslovnih subjekata koji čine 0,1%.

Kada se govori o klasifikaciji poslovnih subjekata po klasama veličine (odnosno po veličini preduzeća) onda je potrebno navesti da se ona vrši po osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji Crne Gore (Sl. list br. 80/08) i po osnovu kriterijuma propisanih regulativama Evropske Unije.²

Tabela br. 4. Broj poslovnih subjekata prema klasi veličine

Klasa preduzeća	Broj poslovnih subjekata
Mala	20 855
Srednja	230
Velika	42
Ukupno	21 127

U Crnoj Gori najveći broj poslovnih subjekata je u klasi malih poslovnih subjekata i čine 98,7% od ukupnog broja poslovnih subjekata, dok klasi srednjih pripada 1,1%. Svega 0,1% raspoređeno je prema definisanim kriterijumima u klasu velikih poslovnih subjekata.

¹ Sektor djelatnosti predstavlja prvi nivo razvrstavanja i označava se slovom. U Klasifikaciji djelatnosti KD 2010 postoji 21 sektor djelatnosti, za razliku od prethodne koja je imala 17 sektora.

² Detaljnije pogledati metodološko objašnjenje

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Statistički biznis registar je pouzdan izvor podataka o populaciji i demografiji poslovnih subjekata. On služi kao okvir za uzimanje uzoraka za sva statistička istraživanja koja kao izvještajnu jedinicu imaju preduzeća, njihove djelove ili pak preduzetnike. On obezbjeđuje bazu iz koje se uzimaju adresni podaci za slanje upitnika u statističkim istraživanjima. Jedan takav registar se smatra sistemom koji pretvara podatke iz administrativnih izvora u podatke pogodne za statističku upotrebu. Značaj statističkog biznis registra je i u tome da je on ažuran dosije koji sadrži sve statističke jedinice koje su aktivne na teritoriji Crne Gore, koje ostvaruju prihode i koje posjeduju relevantne statističke i administrativne atribute.

Predmet ovog registra su aktivni privredni subjekti. **Aktivni privredni subjekti** su oni koji su u posmatranoj godini obavljali određenu privrednu djelatnost, imali zaposlene radnike i ostvarili promet.

Jedinice koje se prate u okviru Statističkog biznis registra su :

- Pravna jedinica i
- Statističke jedinice: preduzeće, lokalna jedinica i grupa preduzeća.

Pravna jedinica

Pravna jedinica, sama, ili u kombinaciji sa ostalim pravnim jedinicama predstavlja pravnu osnovu za jednu od najvažnijih statističkih jedinica, a to je preduzeće. Ona nije direktno statistička jedinica, ali izvršava potpuno ili djelimično proizvodnu aktivnost i upotrebljava se da bi se konstituisalo preduzeće.

Administrativni izvori obezbjeđuju informacije o nastanku i postojanju pravnih jedinica, dok se za statističke jedinice može reći da su to "vještačke" jedinice koje, iako često predstavljaju realne ekonomske strukture, ne odgovaraju uvijek u potpunosti poznatim pravnim ili administrativnim jedinicama.

Preduzeće

Preduzeće je: 'organizaciona jedinica koja se bavi proizvodnjom robe i usluga, a koja uživa određen stepen autonomije u donošenju odluka, naročito pri raspodjeli svojih tekućih resursa. Preduzeće obavlja jednu ili više aktivnosti na jednoj ili više lokacija'. Odnos između preduzeća i pravne jedinice je uređen u skladu sa definicijom: preduzeće odgovara pravnoj jedinici ili (najmanjoj) kombinaciji pravnih jedinica.

Lokalna jedinica

Lokalna jedinica je preduzeće ili dio preduzeća (radionica, fabrika, magacin, kancelarija, rudnik ili depo itd.) koji je smješten na geografski određenoj lokaciji. Na tom ili iz tog mjesta ekonomsku djelatnost obavlja, osim određenih izuzetaka, jedan ili više radnika (koji mogu biti zaposleni i u nepotpunom radnom vremenu) za jedno isto preduzeće.

Prethodno znači da su ovim registrom obuhvaćene osim jedinica koje obavljaju privrednu djelatnost i jedinice koje ne obavljaju privrednu djelatnost, ali koje su neophodne zbog statističkih istraživanja čiji su predmet posmatranja.

Prilikom klasifikovanja ovih jedinica rukovodi se kriterijumima koji su definisani Uredbom EEC br. 696/93 i to:

- Pravni, računovodstveni ili organizacioni kriterijum;
- Geografski kriterijum;
- Kriterijum djelatnosti;

Izvori podataka za ažuriranje SBR-a podijeljeni su na eksterne i interne izvore. Eksterni izvori su administrativni izvori (Poreska Uprava; Centralni Registar Privrednog Suda i Centralna banka), dok su interni izvori statistička istraživanja koja se koriste za ažuriranje ovog registra, kao i za uporedne analize sa podacima iz administrativnih izvora.

Klasa veličine se određuje na osnovu tri kriterijuma i to:

- broja zaposlenih,
- ostvarenog prometa i
- aktive.

Pravna lica, u smislu ovog zakona, razvrstavaju se na mala, srednja i velika, u zavisnosti od prosječnog broja zaposlenih, ukupnog prihoda na godišnjem nivou i ukupne aktive.

U srednja pravna lica razvrstavaju se pravna lica koja na dan sastavljanja finansijskih iskaza ispunjavaju dva od tri sljedeća kriterijuma:

- da je prosječan broj zaposlenih u godini za koju se podnosi godišnji izveštaj od 50 do 250;
- da je ukupan prihod na godišnjem nivou od 10.000.000 do 50.000.000 EUR-a;
- da je ukupna aktiva od 10.000.000 do 43.000.000 EUR-a.

Pravna lica čija su dva od tri kriterijuma niža od najnižih kriterijuma iz stava 2 člana 3a razvrstavaju se u mala pravna lica, a pravna lica čija su dva od tri kriterijuma viša od najviših kriterijuma iz stava 2 istog člana razvrstavaju se u velika pravna lica.

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremila:

Milena OBRADOVIĆ

Tel. +382-20-230-969; +382-20-230-969

contact@monstat.org